

Novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu

Ministr životního prostředí: Mgr. Petr Hladík

Ředitelka odboru adaptace na změnu klimatu: Ing. Linda Stuchlíková

Vedoucí oddělení ochrany zemědělské půdy: Ing. Jan Bačovský

Programové prohlášení vlády

- Omezíme degradaci půdy a zpomalíme úbytek zemědělského půdního fondu. V první polovině roku 2023 předložíme novelu zákona o ochraně zemědělského půdního fondu s cílem začlenění krajinných prvků do zemědělské krajiny, zpřísnění záborů kvalitní zemědělské půdy a podpory přirozené obnovy území po těžbě nerostných surovin.

Hlavní body novelizace zákona

- **Krajinné prvky** (např. skupina dřevin, stromořadí či mokřady) budou nově považovány za součást zemědělské půdy, na které se nachází.
- Zvýšení **ochrany nejkvalitnější zemědělské půdy** zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ (Bonitovaná půdně ekologická jednotka).
- **Konec záboru nejhodnotnější zemědělské půdy** kvůli fotovoltaickým elektrárnám či logistickým centřům.
- Zařazení nového institutu **agrovoltaiky** mezi nástroje zákona.

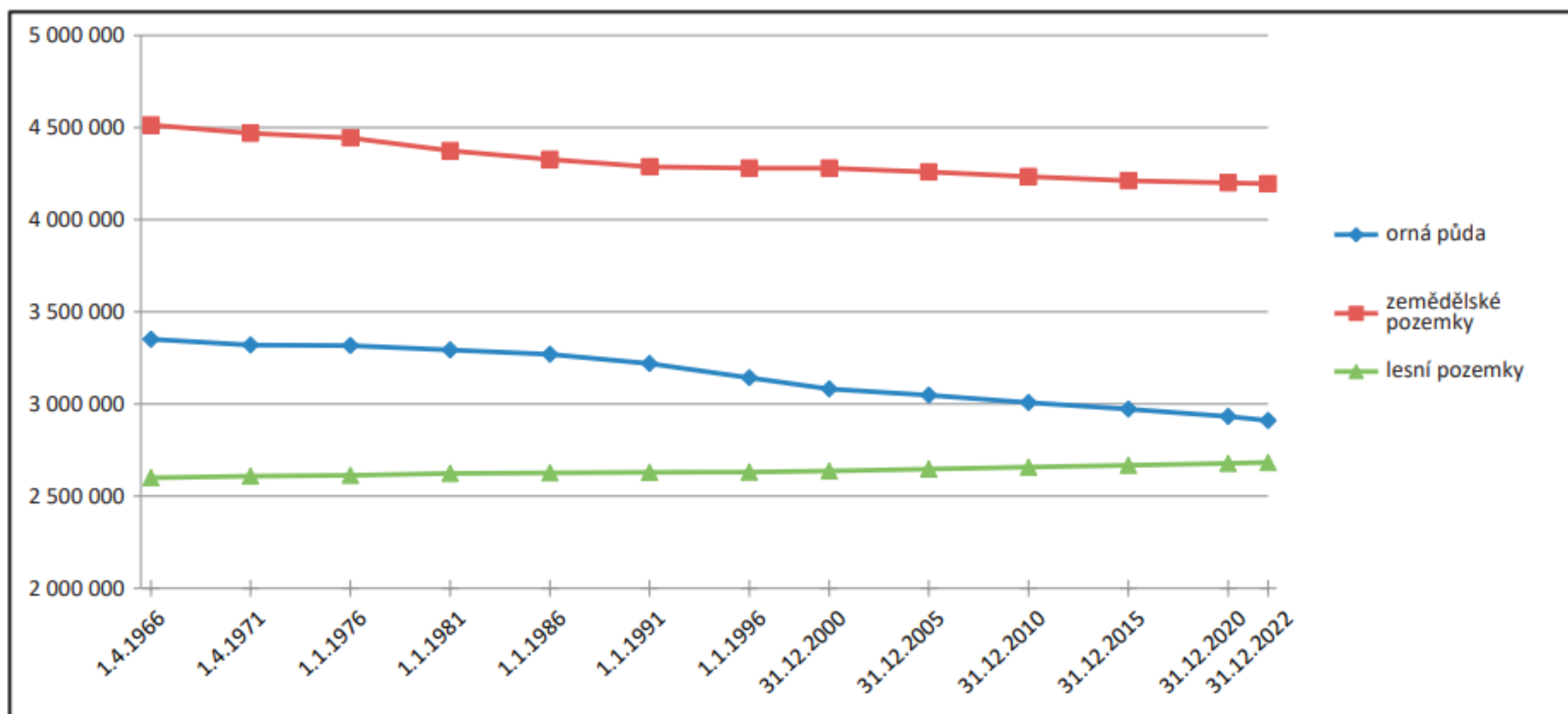
Proč ji potřebujeme?

- Půdu je třeba chránit a udržovat v dobrém stavu i pro další generace.
- Chceme, aby naše zemědělství bylo šetrné ke krajině a aby naše lesy, půda i vody zvládly co nejlépe probíhající změnu klimatu.
- Současná legislativa chrání environmentální funkce půdy pouze ve velmi omezené míře.
- V reakci na klimatickou změnu a vývoj nových řešení výroben elektřiny ze slunečního záření vymezuje návrh zákona nový nástroj tzv. agrovoltaické výroby elektřiny.

Graf vývoje rozlohy zemědělské půdy

Zdroj: ČUZAK

Graf vývoje orné půdy,
zemědělských pozemků a lesních pozemků
(v hektarech)

Krajinné prvky

- Krajinné prvky (stromy, keře, stromořadí či mokřady) plní řadu ekologických funkcí, zejména protierozní a hydrologickou.
- Současně krajinné prvky přispějí k ochraně biodiverzity krajiny.
- Krajinné prvky budou považovány za **součást zemědělské půdy, na které se nachází.**
- Nebude tak nutné pro jejich realizaci půdu odnímat.
- Výše uvedený přístup **sníží administrativní zátěž a zároveň přispěje k obnově druhové pestrosti zemědělské krajiny.**

Ochrana nejkvalitnější zemědělské půdy

- Půdy zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ (Bonitovaná půdně ekologická jednotka) **představují produkčně nejkvalitnější půdy** na území České republiky.
- Zákaz využít zemědělskou půdu I. a II. třídy ochrany pro záměry obchodu nebo skladování o rozsahu větším než 1 ha a dále zákaz využít tyto půdy pro fotovoltaické elektrárny.
- Součástí řešení je přechodné ustanovení, které stanovuje lhůtu 5 let od nabytí účinnosti zákona pro „konzumaci“ ploch v územně plánovací dokumentaci.
- Úpravou dojde k výraznému snížení úbytku nejkvalitnější zemědělské půdy.

Agrovoltaika

- „Symbióza“ výroby elektřiny ze slunečního záření a zemědělské produkce.
- Umožňuje pozitivně ovlivnit pěstební podmínky na ploše.
- Bude umístěna tak, aby bylo zachováno zemědělské obhospodařování daného pozemku.
- Pro realizaci agrovoltaické výroby elektřiny není vyžadováno odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu (ZPF), pouze souhlas s realizací (vždy 00ZPF na úrovni ORP).
- Podrobnosti bude specifikovat společná vyhláška MŽP a MZE.

Konec velkých fotovoltaických elektráren na nejhodnotnější zemědělské půdě

Zdroj: Shutterstock.com

Vyhláška o agrovoltaice

- Výčet druhů zemědělské kultury na ZPF, kde by mělo dojít k umístění záměru agrovoltaické výroby elektřiny;
- Další požadavky týkající se zejména:
 - podoby nezbytných zařízení agrovoltaické výroby elektřiny;
 - maximálního výkonu;
 - následné rekultivace.
- Teze vyhlášky => obsah vyhlášky.

Hypotetický scénář realizace agrovoltaické elektrárny

- Zemědělský subjekt hospodařící na 10 ha vinic situovaných na jižní Moravě chce uskutečnit záměr agrovoltaiky pro snížení nákladů na energie. Postup stran subjektu je následující:
 - Subjekt podá na orgán ochrany zemědělského půdního fondu (OOZPF, vždy ORP) žádost včetně definovaných podkladů.
 - OOZPF posoudí záměr a shledá-li, že jsou splněny podmínky, vydá souhlas s realizací záměru.
 - Subjekt tento souhlas následně využije jako podklad stavebního řízení => stavební realizace záměru.
- Nejdéle do 15 dnů po zahájení realizace záměru či naopak po ukončení provozu zařízení informuje OOZPF a MZE o této skutečnosti.

Jaký bude další vývoj?

- Návrh novely chceme předložit vládě **v dubnu letošního roku**, následně projde materiál standardním legislativním procesem.
- Předpokládáme, že **novela nabyde účinnosti nejdříve začátkem roku 2024**.

Závěrem

- Konec obřích logistických a nákupních center na nejhodnotnější zemědělské půdě.
- Konec velkých fotovoltaických elektráren na nejhodnotnější zemědělské půdě.
- Využívání půdy k zemědělské výrobě i produkci obnovitelné energie.
- Chceme, aby naše zemědělství bylo šetrné ke krajině a aby naše lesy, půda i vody zvládly co nejlépe změny klimatu.
- Zajištění ochrany mimoprodukčních funkcí zemědělské půdy.

Děkujeme za pozornost